

Abstrakt: Záměrem diplomové práce bylo reflektovat pojetí dítěte v historické perspektivě s důrazem na poznání měnících se podmínek současného dětství s cílem hlubšího porozumění dnešnímu dítěti předškolního věku.

V teoretické části jsme sledovali především proměny pojmání hodnoty dítěte a dětství v různých historických epochách (od počátku dějin lidstva až po současnost), přínos dítěte pro rodinu z hlediska jejích funkcí a vliv dítěte na život jednotlivých členů rodiny.

Praktická část byla realizována jako kvalitativní výzkum (prostřednictvím písemných úvah o dětství, rozhovorů o rodině, dětských kreseb a tvořivé dílny v mateřské škole) a představovala aktuální sondu do světa předškolních dětí z pohledu rodičů, prarodičů i samotných dětí.

Z písemných úvah, rozhovorů a radostné atmosféry tvořivé dílny v mateřské škole vyplývá, že současní rodiče a prarodiče si svých dětí vysoce cení jako významné životní hodnoty: děti představují smysl jejich života, přinášejí jim citové uspokojení a jistotu, přispívají k jejich stimulaci, činorodosti a rozvoji, znamenají reflexi jejich vlastního života, jsou pro ně radostí i starostí zároveň a napomáhají kontinuitě jejich života ve vztahu k budoucnosti i minulosti.

Podle většiny rodičů a prarodičů se dětství v průběhu posledních několika desetiletí výrazně proměnilo. V některých oblastech jsou dnešní děti bohatší oproti předchozím generacím, v jiných ošizenější. Jsou silně ovlivněny moderní, mnohdy uspěchanou dobou, médií, technikou a informacemi. Většina rodičů a prarodičů se domnívá, že média a technika působí na děti převážně negativně. Méně z nich připouští i kladný vliv moderních komunikačních a informačních prostředků.

Rodiče a prarodiče si uvědomují, že dnešní společnost nabízí nepřeborné množství aktivit a zájmových kroužků dětem již od nejútlejšího věku. Pestrou nabídku volnočasových aktivit pro děti přijímají některé matky pozitivně. Mnoho rodičů a prarodičů však upozorňuje na riziko přesycení a přetížení dětského organismu. Některé matky intenzivněji vnímají rizika současné doby a mají zvýšenou tendenci děti ochraňovat.

Při porovnání s historickými epochami minulosti se postoj rodiny a společnosti k dítěti v mnohém zlepšil, přesto však i dnešní děti strádají a trpí, jsou zanedbávané, citově ochuzené, zneužívané, týrané, přetěžované.

Každý by měl podle svých možností a sil přispět k tomu, aby se děti měly lépe, protože šťastné dětství se stává pevným základem pro spokojený a naplněný život v dospělosti.